

ПРОЦЕСУАЛЬНІ ФОРМИ ЗДІЙСНЕННЯ АРЕШТУ МАЙНА

Халілова Віра Ельчнівна,

студентка 2 курсу, гр. БП-22,

Київський національний університет технологій та дизайну

Науковий керівник д.ю.н., професор Оніщук Ю. В.

завідувач кафедри приватного та публічного права

Інституту права та сучасних технологій

м. Київ, Україна

Важливу роль у забезпеченні правосуддя відіграє процесуальна форма здійснення арешту майна. Він визначений Кримінально- процесуальним кодексом України та включає у себе такі етапи як: 1) Накладення арешту на майно (Стаття 170): Цей процес є тимчасовим позбавлення за ухвалою слідчого судді або суду права на відчуження, розпорядження або користування майном. Основна мета арешту майна - запобігання можливості його приховування, пошкодження, псування, знищення, перетворення, відчуження. А завданням арешту майна є запобігання можливості його приховування; 2) Порядок накладення арешту: Процес накладення арешту на майно починається з подання клопотання до слідчого судді або суду. Подати таке клопотання може прокурор, слідчий за погодженням з прокурором, а також цивільний позивач; 3) Виконання ухвали про арешт майна (Стаття 175). Арешт майна виконується негайно слідчим або прокурором [1].

Дані процедури використовуються для збереження речових доказів а також конфіскації майна як виду покарання або заходу кримінально- правового характеру щодо юридичної особи, відшкодування шкоди, завданої внаслідок кримінального правопорушення (цивільний позов), чи стягнення з юридичної особи отриманої неправомірної вигоди.

А також додатково до процесуальних форм здійснення арешту майна, важливо враховувати наступні аспекти. 1. Права власника майна. Власник майна, на яке накладено арешт, має право на захист своїх інтересів у

судовому порядку. Він може подати клопотання про скасування арешту або зміну його обсягу. 2. Обсяг арешту майна повинен бути обґрунтований і пропорційний меті, з якою він накладається. Наприклад, для забезпечення відшкодування шкоди обсяг арешту має відповідати розміру можливого відшкодування. 3. Виконання арешту майна здійснюється органами, уповноваженими на це законодавством. Вони мають право вимагати від власника майна, на яке накладено арешт, виконання відповідних дій (наприклад, передачу майна). 4. Скасування арешту. Арешт майна може бути скасований слідчим суддею, судом або в результаті апеляції. Скасування арешту має бути обґрунтоване [2]. Ці аспекти важливі для забезпечення балансу між інтересами держави та правами власника майна. Зокрема, вони сприяють захисту прав власника майна, забезпечують пропорційність заходів та гарантують їх законність. А також потрібно враховувати такі деталі як: а) терміни арешту майна встановлюються слідчим суддею або судом і можуть бути продовжені за наявності відповідних обставин. Арешт майна є тимчасовим і триває до його скасування в установленому порядку. б) відповідальність за порушення арешту. Власник майна, на яке накладено арешт, а також інші особи, які здійснюють дії, спрямовані на ухилення від виконання арешту, можуть бути притягнуті до відповідальності відповідно до законодавства; в) арешт майна як засіб забезпечення виконання рішень. Арешт майна може бути використаний як засіб забезпечення виконання рішень суду, в тому числі рішень про стягнення штрафів, відшкодування шкоди тощо; г) арешт майна в межах кримінального провадження. Арешт майна може бути використаний в межах кримінального провадження для забезпечення виконання можливих судових рішень, пов'язаних з конфіскацією майна, відшкодуванням шкоди, завданої злочином, а також для забезпечення виконання інших вимог кримінального процесуального законодавства. Ці аспекти важливі для забезпечення правильного застосування арешту майна в кримінальному процесі. Вони допомагають забезпечити дотримання прав і законних інтересів усіх учасників процесу,

включаючи власника майна, на яке накладено арешт, а також інтереси держави і суспільства в цілому.

Додатково до вищезазначеного, важливо зазначити наступне. 1. Відмінності в арешті майна. Арешт майна може бути застосований до різних видів майна, включаючи нерухомість, цінні папери, грошові кошти, корпоративні права тощо. Кожен вид майна має свої особливості, які враховуються при накладенні арешту. 2. Арешт майна та банкрутство. У разі банкрутства арешт майна може бути застосований для забезпечення інтересів кредиторів. В цьому випадку процедура арешту майна регулюється не тільки кримінально-процесуальним законодавством, але й законодавством про банкрутство. 3. Арешт майна та виконавче провадження. Арешт майна може бути застосований у рамках виконавчого провадження для забезпечення виконання рішень суду. У цьому випадку процедура арешту майна регулюється законодавством про виконавче провадження. 4. Арешт майна та міжнародне право. У разі коли майно, на яке накладено арешт, знаходиться за межами України, можуть застосовуватися норми міжнародного права. Наприклад, може бути необхідно визнання та виконання ухвали про арешт майна за кордоном. 5. Арешт майна та права третіх осіб. У разі коли майно, на яке накладено арешт, належить третій особі, ця особа має право захищати свої інтереси. Вона може звернутися до суду з клопотанням про скасування арешту або зміну його обсягу. 6. Арешт майна та кримінальна відповідальність. Арешт майна може бути застосований як захід примусу в рамках кримінальної відповідальності. Наприклад, він може бути застосований для забезпечення виконання рішень суду про конфіскацію майна як виду покарання. 7. Арешт майна та адміністративна відповідальність. Арешт майна може бути застосований також у рамках адміністративної відповідальності. Наприклад, він може бути застосований для забезпечення виконання рішень суду про стягнення адміністративних штрафів. 8. Арешт майна та цивільне право. Арешт майна може бути застосований у рамках цивільного права для забезпечення виконання рішень

суду про стягнення боргів, відшкодування шкоди тощо. 9. Арешт майна та податкове право. Арешт майна може бути застосований у рамках податкового права для забезпечення виконання рішень суду про стягнення податкових зобов'язань. У цьому випадку процедура арешту майна регулюється податковим законодавством. 10. Арешт майна та право інтелектуальної власності. Арешт майна може бути застосований до об'єктів інтелектуальної власності, таких як авторські права, патенти, торгові марки тощо. У цьому випадку процедура арешту майна регулюється законодавством про інтелектуальну власність. 11. Арешт майна та корпоративне право. Арешт майна може бути застосований у рамках корпоративного права для забезпечення виконання рішень суду про стягнення корпоративних зобов'язань. Наприклад, він може бути застосований для забезпечення виконання рішень суду про стягнення дивідендів [3].

Процесуальні форми арешту майна включають накладення арешту, порядок його накладення та виконання ухвали про арешт. Вони важливі для збереження речових доказів, конфіскації майна та відшкодування шкоди. Важливо враховувати права власника майна, обсяг арешту, виконання арешту та скасування арешту. Ці аспекти забезпечують баланс між інтересами держави та правами власника майна. Також важливі терміни арешту, відповідальність за порушення арешту, арешт майна як засіб забезпечення виконання рішень та арешт майна в межах кримінального провадження. Ці аспекти допомагають забезпечити дотримання прав і законних інтересів усіх учасників процесу.

Список використаних джерел:

1. URL: https://protocol.ua/ua/kriminalniy_protseualniy_kodeks_ukraini_stattya_170/.
2. URL: https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/%D0BA_83.
3. URL: <https://legalaid.ua/ua/shho-take-aresht-majna/>.